

Şuşanın yetirmələri – şairlər və şairələr

Qarabag.com Şuşanın görkəmli yetirmələri haqqında materialların nəşrini davam edir və milli ədəbiyyatda zəngin bədii irs qoymuş məşhur Azərbaycan şair və şairələrinin siyahısını təqdim edir.

№	Ad, Soyad	Yaşadığı illər	Tarixdəki iz
1	Həsən bəy Hadi	1835 – 1900-cü illər	Həsən bəy Qarabaği Hadi təxəllüsü ilə şeir yazırdı. Onun mədəni irsi əsasən klassik janrda yazılmış qəzəllərdən, habelə epigramlardan və həcvlərdən ibarətdir.
2	Qəmər bəyim Şeyda	1881 – 1933-cü illər	Azərbaycan Respublikasının Elmlər Akademiyasının Əlyazmalar İnstitutunda onun 1918-ci ilə aid əlyazmaların iki nümunəsi saxlanılır: “Ağan canı” qəzəli və “Zülmün daşqını” pyesi
3	Abdulla Paşa Canızadə	1782-1840-cı illər	O, nadir şair istedadına malik idi. Onun qələminə həm klasik poeziya nümunələri, həm də lirik, folklor və hətta satirik şeirlər aiddir. Lakin, o əsasən öz epigramları ilə şöhrət qazanmışdı
4	Qasım bəy Zakir	1784 – 1857-ci illər	Qasım bəy Zakir Azərbaycan ədəbiyyatının 19-cu əsrin birinci yarısının tənqidi realizmin görkəmli nümayəndəsi idi, azərbaycanlıların ruslarla və Qafqaz xalqları ilə mədəni yaxınlaşmanın zəruriliyini təbliğ edirdi.

5	İbrahim bəy Azər	1836 – 1885-ci illər	Azər təxəllüsü ilə şeirlər yazırdı. İbrahim bəy Azər klassik tərzdə (əruz vəznində) Azərbaycan və Fars dillərində şeirlər yazırdı.
6	Məmo bəy Məmai	1849 – 1918-ci illər	Məmai təxəllüsü ilə şeirlər yazırdı. Xurşidbanu Natəvanın başçılıq etdiyi “ Məclisi-üns ” şairlər birliyinin ən fəal üzvlərindən biri idi.
7	Mirzə Ələsgər Növrəs	1836 – 1912-ci illər	Şuşada fəaliyyət göstərən “ Məclisi-üns ” şairlər birliyinin fəal üzvü idi.
8	Mirzə Bəybaba Fəna	1787 – 1867-ci illər	Fəna təxəllüsü ilə şeir yazırdı. Şuşa şairlərinin siyahısını tərtib etmişdi, bir neçə kitabın üzünü köçürmüşdü.
9	Mirzə Hüseyn bəy Salar	1824 – 1876-cı illər	Mərsiyyə şeir janrının ən yaxşı ustadlarından biri idi.
10	Mirzə İbrahim bəy Səba	1801 – 1877-ci illər	Savadlı və hərtərəfli bilikli olduğundan xalq arasında onu “Mirzə” adlandırırdılar. “Səba” təxəllüsü ilə bir çox qəlboxşayan şeir yazıb.
11	Mirzə Məhəmməd Katib	1827 – 1889-cu illər	Mirzə Məhəmməd bəy öz yaradıcılığında klassik janr ilə bərabər aşiq şeirləri tərzinə də üstünlük verirdi.
12	Mirzə Məhəmmədkər im bəy Kəbirli	1785 – 1840-cı illər	0, Şuşada tikilən kafedral məscidin tərtib edilməsində iştirak edib, böyük məharət ilə bir neçə Quran əlyazma kitablarını yaradıb, müəllimlik ilə məşğul idi.
13	Mirzə Rəhim Fəna	1841 – 1931-ci illər	Mirzə Rəhim Fəna “Məclisi üns” (“Dostlar birliyi”) Xurşidbanu Natəvanın başçılıq etdiyi şairlər birliyinin yaradılmasının təşəbbüskarlarından biri idi.

1 4 .	Mirzə Sadıq Piran	1822 – 1893-cü illər	Piran təxəllüsü ilə şeirlər yazırdı. Şeirlər Tez-tez Xurşidbanu Natəvanın başçılıq etdiyi şairlər birliyində iştirak edirdi.
1 5 .	Molla Zeynalabdin Sağəri	1791 – 1854-cü illər	Molla Zeynalabdin Sağəri iki divanın (şeirlər toplusu) müəllifidir Azərbaycan və Fars dilində, onu qəzəlləri, rəsidi, rübailəri və digər şeirlərinin sayı mindən artıqdır.
1 6 .	Məhəmmədəli bəy Məxfi	1832 – 1892-ci illər	Məhəmmədəli bəy “Əhvalati Qarabağ” tarixi əsərin müəllifi hesab edilir. Müəllif öz əsərində daha böyük diqqət və yer Qarabağın memarlıq abidələrinə, tarixi şəxsiyyətlərinə, adət-ənənələrinə və etnoqrafiyasına ayırır.
1 7 .	Məhəmməd bəy Aşiq	1800 – 1861-ci illər	XIX əsrdə Qarabağda yaradıcılıqla məşğul olan şairlərin ən yaşlılarından, böyüklərdən biridir. Aşiq təxəllüsü ilə yazırdı.
1 8 .	Mir Möhsün Nəvvab	1833 – 1918-ci illər	Özünün acdığı topoqrafiyada şeirlər yazır və kitablar çap edirdi. Onun əsərləri arasında “Təzkireyi-Nəvvab”böyük maraq yaradır, burada yüzdən çox XIX əsrin Qarabağ şairlərinin həyat və yaradıcılığı haqqında ətraflı məlumat toplanıb.
1 9 .	Nəcəfqulu bəy Şeyda	1858 – 1936-cı illər	Şairin ölümündən onillər sonra, 2006-cı ildə AMEA Əlyazmalar İnstitutu tərəfindən Nəcəfqulu bəy Şeydanın şeirlər kitabı hazırlanıb çap olundu.

20.	İsgəndər bəy Rüstəmbəyov	1845 – 1918-ci illər	Bütün ömrü boyu maarifləndirici mövqedə dururdu, elmi, mədəniyyəti, tərbiyyəni müdafiə edirdi, tez-tez Şuşa, Ağdam sakinləri qarşısında çıxış edərək, onları təhsilə savada çağırırdı.
21.	Baba bəy Şakir	1770 – 1844-cü illər	Baba bəyin satirası sərt idi, ağgöz bəyləri, savadsızlıq yayan din xadimlərini, korrupsiyaya meyli məmurları, qəddar və kobud komendantları, zabitləri və dövlət məmurlarını ifşa edirdi.